	AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM və TƏHSİL NAZİRLİYİ **“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ** **FƏNN SİLLABUSU** Təsdiq edirəm:___________H.Ə.Məmmədov(kafedra müdiri) Tarix: _08_Sentyabr 2022	
Fənnin təsviri	**Fənn (adı, krediti)**	**Dövlətin iqtisadi siyasəti**
	Fakültə	İqtisadiyyat
	İxtisas	İqtisadiyyat
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	Bakalavr
	Kurs	III
	Semestr	V
	Təlimçi	Bəhram Həsən oğlu Həsənov
	e-mail	hasanovbehram@yangex.com
	Telefon	0604985299
	Dərs günləri və saatları	Igün II saat və IV gün IIsaat
Tədris dili	Azərbaycan	
Baza/ Seçmə	**Seçmə**	
Tələb olunan dərsliklər və dərs materialları	***Əsas:*** 1.Azərbaycan respublikası konstitutsiyası Bakı 2004. 2.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 3.Səfərov S. İ. Azərbaycanın iqtisadi inkişaf strateqiyası. B. 2005 4.Əlirzayev Ə. iqtisadi və sosial idarəetmə: bazar iqtisadiyyatı metodunun prisnipləri ,qanuna uyğunluqlar. B.2006 5.Mahmudov M.M., Mahmudova İ.M. «Regionların sosial-iqtisadi inkişafının tənzimlənməsi», Bakı 2012 6.Milli iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi, H.B.Allahverdiyev, K.S.Qafarov, Əhmədov Ə.M, Bakı 2012 7.Regionların sosial-iqtisadi inkişafının tənzimlənməsi, Bakı 2011, M.M.Mahmudov, İ.M.Mahmudova 8.Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi, Bakı 2008, V.İ.Kuşlinin redaktəsi ilə rus dilindən 9.Allahverdiyev H.B. Qafarov K.S., Əhmədov Ə.M., «İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi» Ali məktəb üçün dərslik, Bakı, 2000. 10.Allahverdiyev H.B. Keçid iqtisadiyyatının struktur problemləri və tənzimlənməsinin əsas problemləri, Bakı, 2001. 11.Nuriyev Ə. «Regional siyasət və idarəetmə» Bakı 2004, səh. 255, 256, 265 12.Bərxudarov M., Məmmədov Z. «İqtisadi təhlükəsizlik», Bakı 2001 8.. İnternet resursları. **Əlavə:** 1.İmanov Q., Həsənli Azərbaycanın sosial – iqtisadi inkişafının modelləri. Bakı, 2001 2.Kərimli İ., Süleymanov N. Milli iqtisadiyyatın əsasları. Dərslik, Bakı 2000,	
İstifadə ediləcək web səhifələr	1. http://www.asan.gov.az/az/category/asan-xidmetler. 2. www.taxes.gov.az 3. https://www.e-gov.az/az/ 4. http://www.sspf.gov.az/view.php?lang=az&menu=376	
Fənnin xülasəsi	Müstəqil dövlətə çevrilmiş, bazar sisteminə keçmiş, dünya iqtisadiyyatına fəal inteqrasiya olan Azərbaycan kimi ölkələrdə milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti və	

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">inkişafı ilə bağlı dövlətin iqtisadi siyasətinin ümumi-nəzəri metodoloji bazaya əsaslansa da qeyd olunan reallıqdan irəli gələn əsaslı fərqli prinsiplərə və meyarlarla müəyyənləşir. Bu isə öz növbəsində müasir dövrdə dövlətin iqtisadi siyasətinin formalaşması və reallaşdırılması bir çox prinsip və meyarlarının yenidən dərk edilərək dəyərləndirilməsini tələb edir.
Dövlətin «İqtisadi siyasəti» fənni iqtisadi siyasətin formalaşdırılması və işlənməsi prosesinin məzmununu, iqtisadi siyasətin məqsədləri, alətlərin formalaşdırılmasına və seçilməsinə, iqtisadi siyasətin baza modellərinin müəyyənləşdirilməsinə müxtəlif yanaşmaları əks etdirir.
Bütün bunlar «Dövlətin iqtisadi siyasəti» kursunun əsas istiqamətləridir.
Dünya iqtisad elmində dövlətin iqtisadi siyasəti ilə bağlı müəyyən elmi istiqamət formalaşmış lakin qloballaşma şəraitində dəyişən tələbə və şəraitə uyğun olaraq onun təkmilləşdirilməsinə böyük ehtiyac duyulur.</td></tr>
<tr><td>Fənnin məqsədləri</td><td colspan="2">Qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın bütün səviyyələrində səmərəli fəaliyyətinin təmin edilməsi, onun prioritet sosial – iqtisadi inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi ölkəmizdə həyata keçirilən iqtisadi siyasətin reallaşdırılmasında müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan tələbələr tərəfindən fənnin müvəffəqiyyətlə mənimsənilməsi iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi, milli iqtisadiyyatın inkişaf modelləri, dövlətin iqtisadi siyasətinin alətləri olan strateji planlaşdırma, sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırması və proqramlaşdırması, fiskal və monetar tənzimləmə mexanizmlərinin tələb və şəraitdən asılı olaraq istifadə imkanları və məqsədələrinə yiyələnməyi tələb edir və bu sahədə onlara nəzəri biliklə yanaşı milli iqtisadi inkişaf strategiyasının formalaşdırılması və reallaşdırılması ilə bağlı əməli təcrübə əldə etməyə, makroiqtisadi səviyyədə proseslərin sosial-iqtisadi nəticələrini dəyərləndirməyə imkan verər.</td></tr>
<tr><td>Öyrənmə nəticələri</td><td colspan="2">1. Tədris planında verilən mövzuları müvəffəqiyyətlə öyrənən tələbə iqtisadi fikir, mikroiqtisadi analiz etmə qabiliyyətinə sahib olacaq.
2. İqtisadi iqtisadi siyasətin mahiyyətin geniş şəkildə öyrənəcək.
3. İqtisadi siyasətdə tələb və təklifi, bazar tarazlığını, tarazlığın pozulması və yeni tarazlıq yaradan amilləri mənimsəyəcək.
4. İstehlakçı və istehsalçı baxımından iqtisadi davranışları mənimsəyəcək.
5. İqtisadi prinsipləri öyrənməklə iqtisadi siyasətdə fikir yürütmə qabilləyəti qazanacaqlar.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Tədris metodları</td><td>Mühazirə</td><td>+</td></tr>
<tr><td>Qrup müzakirəsi</td><td>+</td></tr>
<tr><td>Təcrübi məşğələ</td><td></td></tr>
<tr><td>Simulyasiya</td><td></td></tr>
<tr><td>Layihə</td><td></td></tr>
<tr><td>Digər</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="7">Qiymətləndirmə</td><td>Mövzununmənimsənilməsi</td><td>Faiznisbəti (%) vəyabal</td></tr>
<tr><td>Ballarınmaksimummiqdarı</td><td>100 bal</td></tr>
<tr><td>1. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal</td><td>50 bal (50%)</td></tr>
<tr><td>- Dərsə davamiyyətə görə maksimum bal</td><td>10 bal (10%)</td></tr>
<tr><td>- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal</td><td>10 bal (10%)</td></tr>
<tr><td>- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal</td><td>30 bal (30%)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal</td></tr>
</table>

	hesablanmır.	
	2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)
	3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çoxyaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”	
	Cəmi:	**100 bal (100%)**
Qiymətləndirmə metodları		
Qaydalar	**Davamiyyət:** Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır. **Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar:** Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəklidir. Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verilməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz. Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunmağı ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır. Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrlə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.	

Tematik plan

Həftə	**Tarix**	**Mövzular**	**Dərslik / Tapşırıq / Ədəbiyyat**
1	16.09.2022	**Mövzu 1 “İqtisadi siyasət” kateqoriyasının nəzəri metodoloji mahiyyəti, onun subyektləri və obyektləri.** 1 .“İqtisadi siyasət” kateqoriyasının nəzəri metodoloji mahiyyəti. 2. İqtisadi siyasətin səmərəliliyinin təmin olunmasının mühüm şərtləri. 3. İqtisadi siyasətin vəzifələri və subyektləri. 4.Dövlətin iqtisadiyyatda rolu haqda Con Meynard Keynsin baxışları.	1.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı 209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
2	19.09.2022 26.09.2022	**Mövzu 2. İqtisadi siyasətin əsas konsepsiyaları , məqsədlər piramidası. İqtisadi siyasətdə xətalar , onlardan qaçmaq yolları .** 1. İqtisadi siyasətin əsas konsepsiyaları və məqsədlər piramidası. 2. İqtisadi siyasətdə xətalar və onlardan qaçmaq yolları. 3. İqtisadi siyasətin formalaşdırılması və realizasiyasının təşkilində icraçıların seçimi və	1.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı

		koopdinasiyanın zəruriliyi.	209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
3	03.10.2022	**Mövzu 3. İqtisadi siyasətin nəzəri-konseptual əsasları.** 1. İqtisadi inkişaf nəzəriyyələri: şərtləndirən amillər və aparıcı meyilləri . 2. İqtisadi nizamlılıq və konstitutsiyalı iqtisadiyyat. 3. İctimai seçim: metodoloji və nəzəri mülahizələr və prinsiplər. 4. İqtisadiyyatın tarazlı inkişafı problemləri və "unifikasiya edilmiş" artım reseptləri. 5. Dövlətin bazar iqtisadiyyatında iştirakı zərurəti, mahiyyəti və məqsədləri.	1.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı 209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
4	10.10.2022	**Mövzu4. Dövlət cəmiyyətin siyasi sisteminin mühüm elementi kimi.** 1. Dövlətin əmələ gəlməsinin səbəbləri. 2. Dövlətin funksiyaları. 3. Bazar İqtisadiyyatında dövlət.	1.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı 209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
5.	17.10.2022	**Mövzu:5 Azərbaycan dövlətinin xarici ticarət siyasəti.** 1. Xarici ticarət konsepsiyası və xarici ticarət siyasəti. 2. Xarici ticarət təşkilatlarının xarakteristikası və quruluşu. 3. Azərbaycanın xarici İqtisadi təşkilatlarla əməkdaşlığının müasir vəziyyəti. 4. Azərbaycanın Beynəlxalq ticarət əməkdaşlığının perspektivləri. 5. Xarici ticarət əlaqələrinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi istiqamətləri.	1.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı 209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
6.	24.10.2022	**Mövzu: 6 . Gömrük siyasəti və onun təkmilləşdirilməsi itiqamətləri.** 1.Milli İqtisadiyyatın inkişafında gömrük siyasətinin rolu və onun təkamülü. 2.Gömrük siyasətinin normativ hüquqi bazasının formalaşması. 3.Gömrük siyasəti ilə İqtisadi təhlükəsizliyin təmin edilməsinin qarşılıqlı əlaqəsi. 4.Keçid dövründə gömrük siyasətinin formalaşmasının	1.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı

		səciyyəvi xüsusiyyətləri. 5.Gömrük-tarif tənzimlənməsinin təkmilləşdirilməsi.. 6.Azərbaycanın beynəlxalq gömrük əlaqələri və gömrük ittifaqlarında iştirakının perspektivləri.	209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
7.	31.10.2022	**Mövzu7. Dövlətin vergi siyasəti.** 1.Vergilərin sosial-İqtisadi mahiyyəti. 2.Vergi mexanizmi və onun təkmilləşdirilməsi. 3.Vergi sisteminin beynəlxalq təcrübəsi və vergi islahatları.	1.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı 209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
8.	07.11.2022	**Mövzu:8.Azərbaycanın dövlət büdcəsinin formalaşmasında vergi və rüsumların rolu.** 1.Vergilər büdcə gəlirlərinin formalaşmasının əsasıdır. 2.Dövlət büdcəsinin gəlirlərində gömrük vergi və rüsumların rolu. 3.Büdcə gəlirlərində gömrük vergilərinin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri.	11.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı 209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
9.	14.11.2022	**Mövzu:9.Pul-kredit siyasəti və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətləri.** 1.Müasir şəraitdə bank sisteminin fəaliyyəti. 2.Azərbaycanda pul-kredit sisteminin tənzimlənməsi istiqamətləri. 3.İqtsadiyyatın inkişafında bankların rolunun artması. 4.Azərbaycanda pul, valyuta, kapital bazarının problemləri və inkişaf perspektivləri.	11.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı 209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
10.	21.11.2022	**Mövzu:10. Ölkənin maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi.** 1.Azərbaycanda maliyyə sabitliyinin formalaşması posesi 2.Maliyyə sisteminin səmərəli fəaliyyətində bankların maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi 3.Xarici İqtisadi əlaqələrin tənzimlənməsi ilə maliyyə sabitliyinin təmin edilməsinin qarşılıqlı əlaqəsi.. 4.Beynəlxalq maliyyə institutlarının Azərbaycan İqtisadiyyatının inkişafında rolu və bu qurumlarla	1.M.A.Əhmədov, A.C.Hüseyn «Dövlətin iqtisadi siyasəti», Bakı 2011 280 səh. 2.A.Ş.Şəkərəliyev«Dövlətin iqtisadi siyasəti: reallıqlar, perspektivlər», Bakı

		əməkdaşlığın səmərəliliyinin artırılması istiqamətləri.	209 415 səh. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
11.	28.11.2022	**Mövzu:11.İqtisadi təhlükəsizlik və onun təmin olunması istiqamətləri.** 1.Yeni İqtisadi şəraitdə İqtisadi təhlükəsizlik sisteminin formalaşması xüsusiyyətləri. 2.Maliyyə-bank siteminin təhlükəsizliyinin formalaşması məsələsi. 3.Ərzaq təhlükəsizli və onun təmin edilməsi. 4.Bazar İqtisadiyyatı şəraitində İqtisadi təhlükəsizlik sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri.	1.T.Quliyev "Əməyin iqtisadiyyatı və sosiologiyası" Kitab yurdu 2007 557 səh 2.Telman Əlihüseyn oğlu Hüseynov Firmanın iqtisadiyyatı (dərslik). Bakı, Azərnəşrin qrifi ilə çap olunub, 2009-cu il, 140-170 səhifə. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
12.	05.12.2022 12.12.2022	**Mövzu:12.Ətraf mühitin mühafizəsi və ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi.** 1.Davamlı ekoloji tarazlığın təmin edilməsinin zəruriliyi və iqtisadi metodlardan istifadənin istiqamətləri. 2.Azərbaycanda ekoloji durum və iqtisadi inkişafın tarazlıq problemi. 3.Azərbaycanda ekoloji inkişafın təmin edilməsi sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq.	1.T.Quliyev "Əməyin iqtisadiyyatı və sosiologiyası" Kitab yurdu 2007 557 səh 2.Telman Əlihüseyn oğlu Hüseynov Firmanın iqtisadiyyatı (dərslik). Bakı, Azərnəşrin qrifi ilə çap olunub, 2009-cu il, 140-170 səhifə. 3. İnternet resursları. 4. Müəllimin elektron mühazirələri.
Fənn müəllimi:		**İqtisadiyyat kafedrasının b/müəllimi: B.H.Həsənov**	